

DANSEN TOT DE ZON KOMT

Marieke Frankema

Hoofdstuk 1

‘Volk!’ Machteld stak haar hoofd door de deuropening en keek het huisje van haar zus rond. Wat was het er netjes vergeleken met thuis. Daar was het binnen vijf minuten nadat moeder alles aan kant had gemaakt alweer een rommeltje, dankzij Machtelds jongere broertjes en zusje die liever speelden dan opruimden.

Hier woonden duidelijk geen kinderen. Het brandhout lag keurig opgestapeld naast de haard en de kussens op de houten bank waren netjes gerangschikt en opgeklopt. Er lag alleen een mand met breiwerk te wachten, maar dat zag er eerder opzettelijk gezellig uit dan slordig.

Machteld stapte verder de ruimte in. ‘Berdine?’

Ze was vast niet thuis. Jammer, Machteld miste haar. Het was raar je oudste zus te verliezen omdat ze was getrouwd.

Natuurlijk gunde Machteld het haar van harte. Berdine en Bartel waren een geweldig stel en Machteld mocht hopen dat er ooit zo’n fijn iemand met haar wilde trouwen. Ooit.

Ze haalde haar schouders op. Volgende keer beter. Bovendien kon ze nu sneller naar het dorpsplein, realiseerde ze zich met een glimlach.

Ze zette de zak meel die ze voor Berdine had meegenomen op tafel. Haar zus zou vast weten dat het van hen kwam, maar voor de zekerheid sloeg Machteld een paar keer tegen de zijkant van de jutezak. Er dwarrelde fijn meel op het tafelblad en ze tekende er een hartje en een ‘M’ in. Dat zou Berdine genoeg zeggen.

Machteld luisterde of ze echt niemand hoorde in een bedstee of op de vliering, maar het was volledig stil in het huis. Haar lach verbreedde zich. Zorgvuldig sloot ze de deur van Berdines huisje en zette koers naar haar favoriete plek.

Met rode wangen van het rennen kwam Machteld aan op het grote plein in het midden van het dorp. Haar ogen schitterden van

voorpret, helemaal toen ze zag dat alleen oude Brenna er was. Die zat er altijd, onder de grote boom in het midden van het plein.

‘Wat ben je vroeg,’ zei Brenna.

‘Er was weinig te doen vandaag.’

‘En waar zijn je dansschoenen?’ vroeg ze.

‘Die bewaar ik voor bijzondere gelegenheden,’ antwoordde Machteld.

Brenna grijsde haar tandeloze kaken bloot. ‘Dat begrijp ik. Zoals jij danst, zijn ze anders voor de volgende volle maan versleten.’

Machteld lachte naar de oude vrouw. ‘Nog verzoekjes?’

‘De meidans graag, lieverd.’

Brenna kende haar te goed. De meidans was een van Machtelds lievelingsdansen, ook al was de lentemaand zelf inmiddels weinig meer dan een herinnering. De blaadjes van de grote boom kleurden bruin en goud.

Machteld kende de passen zo goed, dat ze zich kon concentreren op het zo mooi mogelijk uitvoeren ervan. Elke stap dezelfde grootte, elke sprong even hoog en met een sierlijke landing. Haar armen gedragen, alsof ze op de wind met haar mee zweefden, haar voeten gestrekt zodra ze het contact met de grond verloren. Haar wangen gloeiden van de inspanning, en vooral van plezier.

Dans maakte onderdeel uit van de tradities in het dorp en Machteld had alle dansen van de ouderen geleerd. Er werd gedanst bij huwelijken, bij geboortes, bij begrafenissen; in mei, bij de oogst, op de kortste en de langste dag. En daarnaast bij elke gelegenheid waarop het ook maar enigszins gepast was om te dansen.

De rijken organiseerden zelfs speciale avonden voor muziek en dans. Niet omdat er iets bijzonders was, maar simpelweg omdat ze zin hadden in een feestje. Machteld wenste dat ze ook ooit zo’n bal mocht meemaken.

Intussen danste zij hier dagelijks haar eigen feest: net als de rijken had ze daar geen aanleiding voor nodig.

Na de bekende dansen, ook die waar eigenlijk een partner voor nodig was, oefende ze de nieuwere dansen, die ze had geleerd van de muzikanten die zo af en toe hun dorp aandeden. Wanneer ze die ook allemaal had gedaan, danste ze op gevoel. Dan liet ze de passen en de verplichte figuren los en bewoog ze zoals zij het

wilde. Ze sprong, draaide en huppelde, liet haar armen door de lucht glijden en danste om oude Brenna heen.

Brenna was zo oud dat ze geen taken meer hoefde te doen. Dat betekende dat ze meestal onder de boom zat en naar de dorpingen keek, af en toe een babbeltje met iemand maakte en ondertussen meters breiwerk afleverde. Ze had een prachtige sjaal voor Machteld gebreid in de kleuren van de herfst, als bedankje voor de dansvoorstellingen waar Machteld haar zo vaak op trakteerde.

De andere dorpingen vonden het soms overdreven, of keurden het af dat Machteld vaak als een dolle haar dagtaken afmaakte om daarna te kunnen dansen, maar iedereen was het erover eens dat ze er enorm goed in was. Bovendien rondde ze haar taken altijd netjes af, dus had niemand iets te klagen. Dat deden ze wel over andere zaken, zoals de Toverij die was uitgebroken in het oosten. Hoewel, dat was niet zozeer klagen. Uit angst dat de Toverij ook hier zou toeslaan, stond naast bijna elke voordeur een magische kaars om het onheil af te weren. Ook bij de molen brandde er al een poosje dag en nacht één.

Heer Telfour had de gebruikelijke maatregelen genomen. Reizen tussen de gewesten was nu verboden, alleen binnen het gebied dat de heer bestuurde mochten mensen nog gaan en staan waar ze wilden.

Desondanks was het druk bij de molen. De stenen maalden continu en als er naar vaders idee te weinig wind stond, dan werd hij kortaf en kon plotseling uit zijn vel schieten. Dat gebeurde tegenwoordig vaker dan normaal - de Toverij tastte zelfs op afstand hun levens aan.

Keimpe, haar oudste broer, leek er geen last van te hebben. Hij had het druk met de logistieke kant van het bedrijf. Samen met Teunis bracht hij de meelzakken gevuld terug naar hun eigenaren. Teunis was een jaar jonger dan Machteld, maar zo sterk als een beer. Vader bofte met zijn beide zoons. Dat zei hij ook heel vaak.

Sinds haar oudste zus Berdine een paar maanden geleden was getrouwd, was Machteld in haar eentje verantwoordelijk voor het verdelen van de overschotten. Natuurlijk ging een tiende van het meel rechtstreeks naar de heer, maar het deel dat de molenaar

vroeg in ruil voor het malen was groter dan ze zelf nodig hadden. Na het ruilen voor andere goederen, zoals aardappelen, groenten en kleren, bleef er nog zoveel over dat de familie het weggaf aan de armen van de gemeenschap. Machteld had gisteren nog een zak naar Brenna's hut gebracht en wanneer ze dicht bij oude Brenna danste, kon ze ruiken dat de oude vrouw een brood had gebakken.

Ondanks de drukte bij de molen was er minder meel te verdelen dan normaal. Vorige herfst had ze veel minder tijd kunnen vrijmaken voor het dansen. Ze wist nog goed dat ze die ene sautonet steeds pas in het donker had kunnen oefenen.

Toch leek de herfst haar tot nu toe gul. Niet alleen met de oogst, maar ook met regen en wind. Op alle uithoeken van het plein, waar de wind werd geblokkeerd door de gebouwen, lagen grote hopen met bladeren.

De bui die al de hele dag dreigde was nog niet gevallen, maar het waaide de hele dag al flink. De wind floot tussen de huizen en trok aan de uitlopers van de bladerbergen. Blaadjes werden opgepakt en joegen elkaar na. Ze rolden als kleine karrenwielen over het plein, draaiden uitzinnige pirouettes en buitelden over en langs elkaar heen.

Machteld rende ze achterna. Ze sprong en draaide en liet zich sturen door de wind en de bladeren, tot ze zich zelf ook net een blad voelde. Het plein werd een waas. Ze zag alleen wat er vlak voor haar was en ze genoot van de gele, bruine en rode tinten die langs haar heen schoten. Of schoot zij langs al die bladeren?

'Machteld!'

Met een schok kwam Machteld tot stilstand en keek verwonderd om zich heen.

Oude Brenna zat nog op haar plekje, haar breipennen immer in beweging. De oude vrouw gebaarde naar de overkant. Voor Machteld zich kon omdraaien, hoorde ze haar naam nog een keer, deze keer scherper en geïrriteerder. Ze keek om, recht in het boze gezicht van haar jongste broertje, Wisse.

'Kom,' zei hij.

Nu pas zag ze ook iets anders in zijn ogen. Angst?

'Er zijn wachters gekomen, van de heer. En ze vragen naar jou.'

Machtelds hart sloeg een slag over. 'Wat is er dan?'

'Ik weet het niet,' zei Wisse. Zijn boosheid was gezakt en nu zag ze vooral de bezorgdheid in zijn blik. 'Gelukkig kon ik raden waar je was, want ze willen vast niet lang wachten.'

'Zagen ze er boos uit?' vroeg Machteld.

Wisse haalde zijn schouders op, maar ze kon zijn onrust voelen. Ze voelde het ook in haar eigen buik, terwijl ze achter hem aan holde naar de molen. Ze zeiden allebei niets, zo zwaar was de spanning.

Wat moesten die wachters van haar? Ze had niets gedaan, maar als ze speciaal naar haar vroegen kon dat weinig goeds betekenen.

Machteld herinnerde zich maar al te goed hoe Aagje, de dochter van de smid, een paar jaar geleden was beschuldigd van het gebruik van Magie. Broodmager en bont en blauw was ze uiteindelijk naar huis gekomen. Ze was vrijgesproken, maar desondanks liep iedereen met een wijde boog om haar heen. De smidse werd gemeden en er werd gemeen over haar gefluisterd. 's Nachts werd hun huis bekogeld met rotte groenten en eieren.

Nog voor de maan was geslonken en weer ging groeien, was Aagje vertrokken. Niemand wist waarheen. Later was ook de rest van het gezin van de smid weggegaan. De smidse was overgenomen door een leerling. Hij was vaardig, maar Machteld wist dat haar vader het vakmanschap van de oude smid miste.

Machteld geloofde er niets van dat Aagje iets met Magie te maken had gehad, en al helemaal niet met de Toverij die de wereld kapot wilde maken. Er was nog geen biggetje doodgeboren in de zomer dat Aagje uit het niets was beschuldigd. Aagjes vrij spraak had haar niets verbaasd, maar het kwaad was al geschied. Als ze terugdacht aan de lege, gepijnigde blik in de ogen van de jonge vrouw, kreeg ze weer kippenvel. Aagje was niet ter dood gebracht, maar voor de gemeenschap leefde ze niet langer. Haar geest was gebroken. Ze had net zo goed kunnen sterven, had Machteld al eens gedacht.

Zou haar nu hetzelfde overkomen? Ze slikte. Het bloed trok uit haar wangen en ze balde haar vuisten, puur om te voelen dat ze dat nog kon. De Magiër van hun gewest bezorgde haar altijd de rillingen. Hopelijk had hij hier niets mee te maken.

Twee geharnaste wachters stonden bij de molen, vergezeld door haar vader. Hij leek slecht op zijn gemak. Jolijne, met haar zes jaren het jongste kind van de molenaarsfamilie, hing aan haar moeders rokken, half verscholen in de deuropening.

Machteld haalde diep adem en herhaalde in zichzelf dat ze niets verkeerd had gedaan. Ze moest zich dus ook niet gedragen alsof ze het verdiende om in de diepste, donkerste kerkers van het kasteel te verdwijnen.

Met bonzend hart liep ze verder, Wisse voorbij. Zijn schouders waren gespannen van bezorgdheid en dat herinnerde Machteld eraan die van haar te laten zakken. Vreemde ogen bekeken haar schattend, oordelend. Vader keek bezorgd, maar niet bang.

Machteld maakte een kleine buiging onder de strenge blikken van de wachters.

‘Pak wat spullen,’ zei vader. ‘Je gaat naar het kasteel.’

Machteld knipperde. ‘Wat voor spullen?’

‘Genoeg voor een paar dagen en nachten.’

‘Maar wat... Ben ik hier niet nodig?’

‘Machteld...’

Ze hoorde aan zijn toon dat vader geen tegenspraak duldde, maar ze begreep er niets van.

Eén van de wachters verzachtte zijn blik. Hij had een weelderige, donkerbruine baard en zijn lange haar krulde tot over zijn schouders. ‘Uw diensten zijn vereist in het kasteel.’

Machtelds blik flitste even naar haar vader, maar ze kon niets aan zijn gezicht aflezen. ‘Mijn diensten?’

‘We kleden haar in het kasteel wel,’ mompelde de andere wachter. Hij was oud, met vlechten die waren doorschoten met zilver. Zijn ogen werden een beetje dichtgedrukt door zijn hangende oogleden.

Onder zijn blik voelde Machteld de spanning weer oplaaien. ‘Wat wilt u dan dat ik daar doe?’ Ze keek hulpeloos van de ene wachter naar de andere, en naar haar vader. ‘Je gaat dansles geven,’ zei die. ‘Schiet op. Haal je dansschoenen.’

Mocht ze dansen? Dansles geven aan de zoon en de dochter van de heer? Een zachte kriebel kwam op in haar buik.

‘Schiet op!’ herhaalde haar vader.

Dansles op het kasteel... Misschien kwam er wel een bal!

Machteld probeerde dat grootse vooruitzicht nog even los te laten en schoot het woonhuis in. Haar moeder kwam haar achterna. Ze had haar best gedaan het meel uit haar rokken te kloppen, Machteld zag een paar handafdrukken. Ze glimlachte. Haar moeder zou nooit schoon zijn.

‘Je moet gaan, lieverd.’

‘Natuurlijk, mama.’ Dachten ze echt dat ze dit niet wilde? Het was een droom die uitkwam! Ze opende de kist zo enthousiast dat het deksel bijna weer dicht klapte en pakte haar dansschoenen eruit.

‘Als de heer tevreden is over je lessen, dan is er een kans dat we worden binnengelaten als de Toverij komt.’

Machteld draaide zich abrupt naar haar moeder om. ‘U bedoelt...’

‘Daarom is dit zo belangrijk. Je kunt ons allemaal beschermen tegen de Toverij.’ Haar moeder fluisterde bijna. ‘Zorg dat je een goede indruk maakt. Heer Telfour is streng, rechtlijnig. Wees beleefd en eerlijk.’

Machteld knikte, nu met een heel ander soort kriebel in haar buik.

‘Neem je die groene jurk?’ Moeder klonk ineens weer luchtig. Ze draaide zich om naar Jolijne, die met grote, bange ogen in de deuropening stond. ‘Rustig maar, meisje.’

Machteld trok haar sjaal uit de kist en zocht daarna de jurk die moeder bedoelde. Ze vond hem onder een paar wambuizen van haar broers.

Voor ze vertrok, stond ze even stil bij het gedenkhoekje voor haar te vroeg gestorven tweelingzusje. Zoals gewoonlijk hing er een verse bloem bij het helderblauwe mutsje. ‘Tot later, Jette,’ zei ze zacht. ‘Ik ben een paar dagen weg.’ Ze glimlachte en knipperde een traan weg. Tijd om te gaan.

Het leek bijna te schemeren toen ze met een buideltje spullen naar buiten kwam, zo grauw was de lucht. Ze was blij dat ze de sjaal had omgeslagen.

Jolijne begon te huilen. ‘Machteld komt nooit meer terug,’ snikte ze.

Machteld knielde bij het kleine meisje. ‘Natuurlijk kom ik

terug,' zei ze warm, en ze gaf haar zusje een knuffel. 'Zorg jij intussen goed voor iedereen hier in huis?'

Haar geruststellende woorden waren niet genoeg. Jolijne klampte zich aan Machteld vast en moest door moeder worden losgetrokken.

Wisse keek glunderend toe vanaf de regenton. Hij leek bere trots, Machteld wist zeker dat het hele dorp vanavond zou weten dat zij naar het kasteel was gehaald.

Teunis en Keimpe waren er niet. Dat stak. 'Geven jullie hen een knuffel van mij?' vroeg Machteld. 'En ook aan Berdine en Bartel?'

'Natuurlijk lieverd,' zei haar moeder. Ze glimlachte, Machteld zag dat de fijne lijntjes om haar ogen en mond zich verdiepten. 'Gedraag je.'

Machteld knikte.

Haar vader hielp haar op het paard dat de wachters hadden meegenomen. 'Doe je best.'

'Ja, vader.' Machteld haalde diep adem. Een paard, daar zat ze niet zo vaak op, en al helemaal niet op zo'n grote. Dit zadel was ook anders dan wat ze normaal zag. Hulpeloos keek ze de vriendelijkere van de twee wachters aan.

'Zet je voet maar op dat plankje,' zei hij. 'Dan kun je je om-draaien en gaan zitten. Net als op een stoel.'

Machteld deed wat hij zei. Gaan zitten op het zadel was eenvoudig genoeg, maar het voelde totaal anders dan zitten op een stoel. Helemaal toen het paard in beweging kwam, en ze heen en weer schudde alsof ze er elk moment af kon glijden. Ze hield zich krampachtig vast aan de teugels. Waarom kon ze niet op een normaal zadel zitten? Het leek haar veel makkelijker daarop haar evenwicht te bewaren. Ze trok een grimas naar haar familie, omdat ze niet durfde te zwaaien. Jolijne hilde nog steeds in mama's armen.

'Laten we voortmaken,' zei de oude wachter met de kleine ogen. Hij zat op een imposant, zwart paard en spoorde het dier aan tot draf.

Vanaf dat moment moest Machteld al haar concentratie gebruiken voor het paardrijden, maar haar hart bonkte vooral van opwinding. Ze zou naar het kasteel gaan, de plaats waar de mooi-

ste bals werden gegeven, en zij mocht Vallerie en Albaric daarop voorbereiden!

Met twinkelende ogen reed ze dagen vol dans tegemoet.



Hoofdstuk 2

Vallerie stond met gemengde gevoelens in de grote zaal. Op de verhoging stemden de muzikanten hun instrumenten. Niet om aan te horen.

Albaric leek er weinig last van te hebben. Hij zat lui op een bank tegen de muur en had een dampende hoorn bij zich. Ongetwijfeld een brouwsel van hun grootmoeder, mami. Misschien kon zij ook nog iets gaan halen; ze had geen zin in het lauwe, prikloze halfbier dat was klaargezet.

In de dansles had ze overigens ook weinig zin, ondanks al haar aandringen en zeuren bij vader om het te regelen. Hij had eindelijk toegegeven, zelfs in deze tijd van Toverij, maar nu... Haar keel werd al droog bij de gedachte dat ze zo meteen moest dansen, met die muzikanten en Al erbij, en dus die dansmeester die uit het dorp was gehaald...

Vallerie rechtte haar rug en hief haar kin. Als ze kans wilde maken op een goed huwelijk, kans wilde maken om te kunnen kiezen, dan moest ze daar nu voor gaan vechten. Het bal, waar zij en Albaric als huwbaar gepresenteerd zouden worden, vond over drie weken plaats en tot het zover was moest ze een paar jaar dansles inhalen. Ze slikte nerveus.

Hoe was het mogelijk dat Albaric zo rustig was? Ze kon hem wel meppen. En waar bleef die dansmeester? Was het niet zo dat bedienden op hén wachtten, in plaats van andersom? En dan was het ook nog iemand uit het dorp! Het was al beschamend genoeg een adellijke dansmeester te ontbieden wanneer er geen familie was om de danskunst te onderwijzen.

Ineens was daar een steek van verdriet. Vreemd, ze dacht de laatste tijd veel aan haar moeder. Coralie Telfour-de Bestiège was gestorven in het kraambed. Voor Vallerie was ze weinig meer dan een naam, hooguit een gevoel van gemis. Maar af en toe was ze zich die lege plek in haar leven intenser bewust dan anders. Gelukkig was Albaric er altijd geweest. Hoewel hij zich niet altijd kon verplaatsen in haar meisjesproblemen - Hoezo huilen als je

bent gevallen? Je staat op en je loopt door! - had hij haar altijd gesteund. De lege plek gevuld, en haar geholpen om sterk te staan naast haar amper tien minuten oudere broer.

Maar hoe lang kon ze daar nog staan?

Ze was een felbegeerde partij, ondanks het feit dat Albaric ouder was en ooit de macht van hun vader zou overnemen. De landerijen die zij zou meekrijgen en de diplomatieke banden met een machtig gewest als het hunne waren genoeg om zelfs prinsen het hoofd op hol te brengen. Maar dan moest Vallerie ze wel met haar dans laten zien dat ze het waard was om mee te trouwen.

Om haar onrust te verbergen liep Vallerie toch maar naar de tafel met de bierkan. Het zilver van de bekers was koel tegen haar vingers. Koeler dan het bier, waarschijnlijk. Ze schonk met trillende handen in - de kan was zwaar - en vroeg zich af waarom alles anders werd. Ze hoefde normaal nooit haar eigen drinken in te schenken, of te wachten op wie dan ook.

Behalve op Albaric dan. Hij was veel weg de laatste tijd, en hij had een diepe frons gekregen. Ze wist dat dat te maken had met de Toverij. Of zou hij zich daarnaast ook zorgen maken over de presentatie op het bal? Over de vrouw die hem zou worden toegeschoven?

Voordat Vallerie verder kon peinzen over de toekomst die in het verschiet lag, kwam de directe toekomst naar haar toe in de vorm van een gespannen jonge vrouw. Ze rook naar zeep en parfum. Haar lange haren waren vochtig en bijeengebonden in dikke vlechten die onder haar hoofdkapje vandaan kwamen. Vallerie schatte haar een jaar of vijftien. Veel jonger dan ze zich had voorgesteld.

‘Hallo, ik ben Machteld.’ Haar heldere stem verried haar nervositeit, die ook te zien was in haar buiging. Haar blik was direct, en hoewel ze verlegen en bescheiden leek, lag er een kracht in haar lichtbruine ogen die Vallerie meteen opviel.

Albaric veerde op. Ook hij keek Machteld geïnteresseerd aan. ‘Albaric,’ zei hij charmant, ‘en dit is mijn zusje Vallerie.’

Vallerie knikte en verborg haar ongenoegen achter een minzaam lachje. Voorgesteld met slechts hun voornamen. Zou een

dorpskind dat wel aankunnen, een jonkheer en een jonkvrouwe direct te tutoyeren?

Het meisje leek er echter geen last van te hebben. 'Aangenaam,' zei ze, en haar voorzichtige lach liet haar ogen glinsteren.

Een valse noot van de viola liet hen alle drie schrikken.

'Excuseer!' riep de muzikant. Vallerie keek hem scherp aan. Tomas, zo heette hij als ze het zich goed herinnerde. Hij werd iets te vrij in zijn gedrag, maar door het isolement kon ze hem moeilijk wegsturen. Als zij die bevoegdheid al had. Dat had ze nog nooit uitprobeerd.

'Welke dansen kennen jullie al?' vroeg Machteld.

'Geen enkele,' zei Albaric.

'Dan beginnen we bij het begin,' zei Machteld. 'Een passante dus.'

De muzikanten knikten naar elkaar en Valleries mond verstrakte. Al deze mensen stonden lager op de sociale ladder dan zij en wisten wel wat een passante was.

Gelukkig zag ze de verwondering ook in Albarics ogen.

'De passante is niet zo moeilijk en - ook fijn - best langzaam,' vertelde Machteld. 'Man en vrouw beginnen normaal gesproken tegenover elkaar, maar je kunt ook naast elkaar starten.'

Vallerie keek Albaric aan. In de ogen die zo op de hare leken, herkende ze haar eigen gêne.

'Kom,' zei Machteld vriendelijk. 'Je leert het niet als ik alleen maar praat. Dansen moet je doen.' Ze gebaarde naar een plek naast haar.

Op de een of andere manier brak het een deel van Valleries weerstand om te zien hoe nerveus Machteld aan haar rok frommelde. Dat zou zij zelf ook kunnen doen. Bewust liet ze haar rok los.

'Ga maar tegenover elkaar staan,' zei Machteld.

Fijn, tegenover je broer met twee linkervoeten en zonder richtinggevoel, schoot het door Vallerie heen. Aan de andere kant... Als ze het kon leren met iemand als hij, dan kon ze daarna met iedereen dansen.

'Wat heb je?' vroeg Albaric.

'Hoezo?'

'Je hoofd.'

Vallerie wilde hem een minachtende blik toewerpen, maar Machteld kwam tussenbeide. 'Dat is ongeveer de juiste afstand. Mag ik?' Ze keek Vallerie vragend aan.

Vallerie had geen idee wat ze wilde, dus knikte ze maar. Machteld pakte haar hand. Haar aanraking was prettig. 'Je wilt altijd ongeveer driekwart armlengte afstand houden bij deze dans. Meer dan dat maakt het lastig om elkaar een hand te geven, maar minder is ongepast. En onhandig, mocht een van jullie wat dieper buigen.'

'En als we allebei te diep buigen?' vroeg Vallerie.

'Dan krijg je hoofdpijn,' grinnikte Machteld.

Albaric lachte met haar mee. Aansteller, dacht Vallerie. Ze maakte haar buiging zo elegant mogelijk. Albaric mocht dan wel doen alsof hij de ideale leerling was, zij kende dat spelletje ook.

Het was in ieder geval eens wat anders dan het wedstrijdvervelendste leerling, waar ze zich in de loop der jaren in gespecialiseerd hadden. Pas na een meester of zes was er eentje gekomen die de rebellie eruit had geslagen. Letterlijk. Hij was tot hun twaalfde gebleven.

'Goed. Die buiging valt op de eerste vier tellen. Je hoort het duidelijk aan de muziek. De volgende vier tellen heb je de tijd om elkaars hand te pakken.'

Albaric greep Valleries hand alsof ze iets van hem had afgepakt. Ze schonk hem een boze blik.

'Niet helemaal,' zei Machteld. 'Deze dans is als een verfijnde ontmoeting. De heer nodigt de dame uit. Houd je hand op. Nee, niet eisend. Vriendelijk vragend.'

Albaric keek zo dommig, dat Vallerie in de lach schoot.

'Jij doet dit,' zei Machteld. Ze opende haar hand met een snelle zwaai en keek Vallerie ongeduldig aan. 'Wat je beter kunt doen, is dit.' Weer opende ze haar hand richting Vallerie, maar deze keer rustig en gedragen. Ze bracht haar hand iets dichterbij Vallerie toe, maar drong zich op geen enkele manier op. Vallerie kon niet anders dan haast verlegen glimlachen. Machteld keek haar zo vriendelijk en uitnodigend aan, dat ze er een warme rilling van kreeg.

Machtelds hand was zacht, hoewel Vallerie aan haar huid kon voelen dat ze gewend was hard te werken. De vingers die licht

rond de hare sloten gaven Vallerie op een of andere manier het vertrouwen dat ze door de dans geleid zou worden. Zoals een echte heer zou doen.

De grote vraag bleef of Albaric dat ook voor elkaar zou krijgen, dacht Vallerie, terwijl Machteld haar soepel naar voren leidde. En of zij ooit zo goed zou kunnen dansen als ze wilde. Een ervaren danspartner zou haar goed leiden, maar ze zou een schril contrast met hem vormen. Iemand die qua ervaring dichter bij haar lag, zou het waarschijnlijk niet voor elkaar krijgen haar gracieus genoeg te laten bewegen. Ze zouden allebei afgaan als een gieter.

Vallerie onderdrukte haar paniek. Ze was een dochter van haar moeder, die volgens mami en het oudere personeel een ongekende elegantie had bezeten. De eerste ontmoeting tussen haar ouders, op een bal zo'n achttien jaar geleden, was een verhaal van sprookjesachtige dans en liefde op het eerste gezicht. Nu moest Vallerie in haar moeders voetsporen treden. Of eigenlijk: in haar danspassen. Ze slikte. Zelfs met traplopen had ze al moeite.

'Houd elkaar vanuit je ooghoek in de gaten,' zei Machteld.

'Dus niet in de mooie ogen van je danspartner staren, Al,' zei Vallerie ad rem.

'Kijk jij nou maar uit dat je niet struikelt,' gaf Albaric terug.

Machteld keek snel van de een naar de ander. Ze leek geamuseerd, besepte Vallerie. Frappant, de meeste mensen dachten dat ze dit soort dingen meenden. Hun vader verzuchtte wel eens dat hij de band tussen de tweeling nooit zou begrijpen, want hoeveel ze ook met elkaar bekvechtten en elkaar plaagden, uiteindelijk waren ze twee handen op één buik. Zij waren de enigen die elkaars zwakke plekken mochten gebruiken om elkaar mee te pesten.

Weer was er die steek van onrust dat dit allemaal eindig was. Zou ze een soortgelijke band kunnen opbouwen met een ander? Of zou haar pad vanaf nu alleen maar eenzamer worden, totdat ze kinderen had die haar hopelijk begrepen? Als ze haar eigen kinderen al kon opvoeden. Als ze een hoog huwelijk sloot, zou ze hen amper zien. Vallerie huiverde en probeerde zich te concentreren op wat Machteld zei.

'Let dus op elkaar, daar komt het op neer. We oefenen de eerste keer droog.'

Vallerie en Albaric keken elkaar vragend aan, maar Machteld vond het volkomen normaal wat ze had gezegd en ook de muzikanten gaven geen kik.

‘Kom maar staan,’ zei Machteld. ‘We beginnen na de vijf, zes, zeven, acht.’

‘Je telt typisch,’ zei Albaric.

‘Omdat ik op de muziek tel,’ zei Machteld. Ze keek even naar de muzikanten. ‘Al zijn zij het vast niet met me eens.’

De trommelaar, een beer van een vent, trok een grimas, maar zweeg.

‘Goed. Buigen op één, twee, drie, vier. Albaric, nodig Vallerie uit, zes, zeven, acht. En dan langzaam naar voren lopen. Kijk naar elkaar!’

Vallerie voelde zich nog steeds een koe. Gelukkig bewoog Albaric zich ook niet bepaald gracieus.

‘En nu met muziek,’ zei Machteld. ‘Mag ik een passante, alsjeblieft?’ vroeg ze aan de muzikanten. ‘Maak hem maar wat langzamer dan normaal, en laat de eerste tel van de maat goed doorklinken.’

Ze wist waar ze het over had. En ze keek niet naar hen alsof ze een stel mislukte wormen waren die de kunst van het dansen nooit meester zouden worden.

De muziek begon, inderdaad langzamer dan Vallerie zou denken. Ze herkende de melodie.

‘Hoor je de één?’ vroeg Machteld. Ze bewoog op de maat van de muziek en zette de één kracht bij met een knik van haar hoofd. ‘Het is dus buig, twee, drie, vier. Neem elkaars hand... En stap, stap, stap, stap.’

Albaric knikte, dus deed Vallerie dat ook snel.

‘Ga maar klaarstaan,’ zei Machteld. Ze telde in.

Voor zoiets simpels als tellen en buigen was het beschamend hoe lastig Vallerie het vond om beide te combineren. Gelukkig worstelde Albaric er ook mee. Zijn eerdere bravoure leek gesmolten. Zo goed en zo kwaad als het ging pakten ze elkaars hand, draaiden hun schouders naar elkaar toe en zetten stapjes.

Na een ronde of zes beseftte ze dat de muziek haar ondersteunde bij het dansen. Niet dat het veel hielp met de uitvoering. Ze wist niet hoe vaak Albaric en zij de bewegingsfrase hadden

herhaald voor de boze blikken van en naar haar broer stopten en Machteld geen opmerkingen meer maakte.

De muzikanten maakten een fraai eind aan het danslied. Vallerie werd zich er ineens van bewust dat ze glimlachte.

‘Dat gaat de goede kant op,’ zei Machteld. Ze leek inmiddels volkomen op haar gemak in hun gezelschap. Vallerie werd er vreemd genoeg blij van om dat te merken.

‘De volgende pas kunnen jullie het beste apart van elkaar aanleren.’ Machteld trok haar wijde rok een klein stukje omhoog en onthulde schoentjes, die rood leken te zijn opgepoetst. ‘Je stapt opzij en dan sluit je aan met je andere been. Je gaat er niet op staan, maar je raakt wel de grond aan met de bal van je voet. Daarna herhaal je het naar de andere kant. Rechts, sluit, links, sluit. Zie je?’

‘Zijn deze passen ook gewoon langzaam?’ vroeg Vallerie.

‘Alles aan deze dans is langzaam,’ zei Albaric.

‘En daarom extra moeilijk,’ zei Machteld. ‘In een snelle dans kun je foutjes verbloemen, maar in een dans als deze valt elke onregelmatigheid op.’

Vallerie besloot dat ze voortaan voor de snellere dansen zou gaan.

‘Hoeveel passen heeft dit ding eigenlijk?’ vroeg Albaric.

‘Na een maat of zestien,’ Machteld keek even naar de muzikanten die instemmend knikten, ‘begint de bewegingsvolgorde weer van voren af aan, en dan dans je met een andere partner.’

‘Hoeveel maten hebben we al gehad?’ vroeg Vallerie.

‘Zes,’ zei Machteld. ‘Maar de volgende maat is ongeveer hetzelfde als deze, dus eigenlijk zeven.’

Zo weinig? Vallerie zoog haar adem naar binnen.

‘Dan kunnen we maar beter opschieten,’ zei Albaric ietwat knorrig. ‘Hoeveel dansen wil je ons vandaag leren?’

‘Minstens drie.’

‘Drie?’ De wanhoop in Valleries stem klonk duidelijker door dan ze wilde.

‘Kom op,’ zei Machteld. ‘Voor je het weet kunnen jullie dit allebei vloeiend.’ Ze had zo’n bemoedigende glimlach om haar lippen, dat Vallerie het bijna geloofde.

‘We gaan nog een keer,’ zei Machteld.

Verdraaid, het ging beter. Met de muziek erbij ook, en zelfs toen de muzikanten sneller begonnen te spelen!

‘We gaan meteen door,’ zei Machteld. ‘Ik zei al dat je de volgende maat eigenlijk al kent, dus wat je doet is dit.’ Machteld keek naar de muzikanten, die meteen begonnen te spelen. Ze trok haar rokken weer omhoog en zette in.

Vallerie kreeg het er warm van om Machteld te zien dansen. Dit zou zij nooit kunnen. Zo sierlijk, zo in perfecte harmonie met de muziek... Het was alsof Machteld nu pas echt tot leven kwam, en Vallerie merkte pas dat ze geen adem had gehaald toen Machteld stilstond en zich naar hen omkeerde. ‘Gezien?’

‘Doe nog maar eens,’ zei Albaric. Vallerie hoorde de bewondering in zijn stem.

‘Op dit tempo?’ vroeg Machteld. ‘Of iets langzamer, om links en rechts beter te zien?’

‘Iets sneller,’ zei Vallerie.

‘Langzamer,’ riep Albaric door haar heen.

‘Even snel dus,’ grinnikte Machteld.

De muzikanten zetten in en Machteld zweefde verder.

Ineens zwol er, naast de angst, een trots in Vallerie op, omdat zij les mocht krijgen van zo’n goede danseres. Ze dacht eerst dat haar kansen op een goede presentatie waren gekelderd omdat ze van een dorpeling les zou krijgen, maar nu stegen ze zo hoog op dat haar buik ervan tintelde. Met Machteld kwam het goed. Vallerie hoefde maar een sprankje van wat zij deed over te nemen, en dan zou ze aan alle verwachtingen voldoen. En heel misschien zou men iets van haar moeder in haar herkennen.

Dansen was wel lastiger dan Vallerie had verwacht. Of eigenlijk: heel haar leven was momenteel gecompliceerd. Konden Albaric en vader niet gewoon een echtgenoot voor haar kiezen? Een gearrangeerd huwelijk was heel normaal.

Ze keek in het grijnzende gezicht van Albaric en nam zijn hand aan. Nee, hij mocht die keus niet krijgen. Vallerie moest zelf op zoek gaan naar een echtgenoot. Eentje die net zo goed - of slecht - danste als zij, die aardig was, en die het ijs in haar hart kon laten smelten. Want zo voelde ze zich. Een ijsprinses.

En als die Toverij nog lang duurde, dan zou ze een eenzame

ijssprinses blijven. Het was heel leuk dat ze nu dansles kregen, maar als de dreiging aanhield, viel hun hele bal in het water.

‘Schiet het wat op?’ vroeg ze zacht.

‘Wat?’ snauwde Albaric fluisterend.

‘Dat met die Toverij. Ik weet niet hoe het met jou zit, maar de keus in huwelijkspartners is hier behoorlijk beperkt.’

‘Alsof ik dat niet weet,’ siste Albaric terug terwijl hij boog. Aan zijn gezicht zag ze dat hij zich net zo ongemakkelijk voelde over het dansen als zij. Dat gaf haar moed en het maakte het zowaar minder lastig. Toen ze beter haar best deed, werd het ook leuker. Zelfs Albaric leek zich meer in te zetten, en wist haar zowaar charmant tot dansen uit te nodigen in de tweede maat.

Machteld glimlachte breed. ‘Jullie doen het prima! We gaan naar de laatste maat. Die is lastig omdat je van partner gaat wisselen.’

Albaric keek Vallerie aan. ‘Dat wordt in dit geval geen grote wissel,’ merkte hij droog op.

Machteld glimlachte. Ineens was haar nervositeit terug. ‘Alsof u het wist,’ zei ze en Vallerie draaide zich snel om. Haar vader vulde de deuropening en hij keek nors, veel norser dan Vallerie zou verwachten.

‘We zijn net toe aan de wisseling in de passante,’ zei Machteld. Haar stem haperde licht. ‘Zou u...’

‘Nee.’

Hij klonk zo gedecideerd dat Vallerie een steek in haar maag voelde. Ze keek snel naar Machteld, die onzeker glimlachte en zich naar het podium wendde. ‘Mag ik dan een van jullie vragen?’ Vallerie volgde haar blik naar het groepje muzikanten, dat elkaar aankeek alsof ze spontaan niet meer wisten hoe ze moesten praten.

‘Kom, Tomas, jij kunt het beste bewegen,’ zei de lierspeler. Hij grijsde zo breed naar de lange jongen, dat Vallerie vermoedde dat er meer achter zat.

Tomas vertrok geen spier. Hij legde zijn viola aan de kant, stond op en huppelde zowat het podium af, wat Vallerie aan het lachen maakte. Zo komisch was het niet eens, maar de spanning in de zaal moest worden doorbroken. Vader keek en hij zou zien

dat zij bij lange na de gratie van haar moeder niet had. Ze hief haar kin in een poging haar uiterlijke kalmte te herstellen.

Tomas leek zich weinig aan te trekken van de aanwezigheid van heer Telfour. Hij stak zijn hand uitnodigend naar Machteld uit, maar die schudde glimlachend haar hoofd. 'Het spijt me, het gaat om het wisselen. We zijn allebei een half stel.'

'Helder,' zei Tomas. Zijn stemgeluid leek op hoe een viola klonk in een ballade; zangerig en tegelijk een beetje droevig. Of was dat omdat hij niet met Machteld kon dansen? Albaric stond in ieder geval te popelen, zag Vallerie. Ze schudde haar hoofd en rolde met haar ogen. Zij mocht zo meteen met die spillebeen van start. Terwijl vader keek.

Machteld schraapte haar keel. 'We hebben gebogen naar onze danspartner. Wij doen alsof we er eentje hadden, Tomas. Daarna buig je naar degene naast je danspartner, voor jou aan de rechterkant. Dus in dit geval buigt Vallerie naar Tomas en andersom, en Albaric en ik buigen naar elkaar. Daarna neem je in vier tellen je plaats in naast je nieuwe partner.'

'En dan is het dus klaar,' zei Albaric opgetogen.

'Ik stel voor dat we de dans twee keer achter elkaar doen.' Machteld keek Tomas aan, duidelijk om met hem te beginnen, maar Albaric kwam tussenbeide. 'Mijn beurt, lijkt me,' zei hij tegen Machteld.

Vallerie keek naar hem met een opgetrokken wenkbrauw. Ze begreep dat hij met Machteld wilde dansen, ze was een uitstekende danseres. Toch voelde ze een steek van teleurstelling dat hij haar verkoos boven zijn zusje. Ze haalde diep adem en gluurde zijdelings naar vader, maar die keek nog altijd even nors. Dan maar het voorbeeld van de anderen volgen. Doen alsof hij er niet was, en geen naargeestige stemming over de zaal liet neerkomen.

Tomas nam zijn plek in naast Vallerie. De odeur van goedkope wijn en oud zweet was minder intens dan ze had verwacht, maar hij was hier natuurlijk al een tijd. Mami gelastte iedereen die in het kasteel verbleef regelmatig te baden. Wat dat betreft was de Toverij voor mannen als deze een goede ontwikkeling. De muzikanten droegen ook niet de wallen die vader en Albaric wel al dagen hadden. Vallerie wierp opnieuw een steelse blik op haar vader, maar hij keek nog steeds niet naar haar.

Gespannen richtte ze zich op de dans. Ze maakte zichzelf niet compleet belachelijk naast de muzikant, wiens gevoel voor ritme ook in zijn benen zat. Dat was tenminste iets. Bovendien stonden Tomas en zij achteraan. Vader zag haar nauwelijks, met Albaric en Machteld ertussen. Die zouden wel iets magnifieks neerzetten. Ze probeerde zich voor te stellen dat Albaric iets stoms deed waardoor Machteld in de war raakte, maar dat was onwaarschijnlijk. Nee, opletten, voordat ze zelf... Twee, drie...

Merde, daar had je het al! Wat kwam er nu? O ja. Snel pakte ze Tomas' hand - toch raar, die vingertoppen - en ze zwaaiden hun armen sierlijk naar voren en naar achteren, zes, zeven, acht.

Nijdig beseftte Vallerie dat Tomas haar leidde, en dat ze dat nodig had. Hij stapte naar voren op de één en zij moest een haastig huppeltje maken om hem bij te blijven, want ze was de routine helemaal kwijt. Gelukkig kwam er geen grinnik van voren.

Na twee rondes zag ze dat vader was weggegaan. Een vlucht vlinders in haar buik. Had hij gezien dat ze het was kwijtgeraakt? Had hij gezien dat ze niet op *maman* leek? Ze forceerde een glimlach voor Tomas, want het was tijd voor de wissel. Vallerie keek nog even naar waar vader had gezeten en slikte.

'Au!'

Tomas greep naar zijn hoofd en Albaric wreef over zijn slaap. De muzikanten stopten abrupt, alleen de fluit klonk iets langer door.

Machteld verscheen aan Valleries andere zijde. 'Wat doen jullie nu?' Ze lachte. 'Verkeerde kant, Albaric?'

Albaric mompelde iets en Tomas zei maar niets.

'Ik denk dat het voor de voortgang handig is dat Tomas en ik elke keer even heen en weer sprinten,' stelde Machteld voor. 'Dan hebben we tenminste geen verwarring over wie welke kant op buigen moet.'

'Altijd naar rechts, Al,' zei Vallerie.

'Ja, ja,' mopperde Albaric.

'Nog eens?' stelde Machteld voor. Ze keek naar Tomas. 'Neem jij je plaats in naast Vallerie? Dan proberen we het nu een flink aantal keer achter elkaar.' Ze leek veel meer op haar gemak nu vader er niet was. Vallerie snapte het, ze had zelf ook het gevoel

weer te kunnen ademen. De zwaarte van een gemiste kans om te stralen bleef echter.

De muzikanten zetten in op Machtelds teken en Vallerie haalde diep adem. Ze kon dit. Ze kon handen pakken, lopen en mooie stapjes opzij zetten. Ja. Als vader weer kwam kijken, zou hij trots zijn.

Ze redde het prima van wissel naar wissel, vooral omdat Tomas elke keer een andere manier verzon om haar blikveld binnen te komen. Een oprechte lach hielp bij het dansen.

‘Dit gaat goed!’ riep Machteld. ‘Voer het tempo maar wat op.’

Dit was het juiste ritme voor de dans, merkte Vallerie opgetogen. Nu ze haar passen in een logische snelheid kon zetten, werd het ook leuker. Ze stond wel een keer op Albarics teen. Opzettelijk. Hij was veel te slijmerig wanneer hij met Machteld danste.

Het was wel pittig, zo vaak achter elkaar. Vallerie raakte buiten adem en was blij toen de muziek werd afgerond.

‘Dank je, Tomas,’ zei Machteld.

‘Het was me een waar genoegen.’ Hij boog sierlijk naar alle dansers en als laatste naar Vallerie, die daarnaast een knipoog van hem kreeg. Dat kleine blik van vertrouwen, of in ieder geval van plezier, verkleinde haar angst voor de toekomst. Een beetje.

‘We gaan verder met een jolinte,’ zei Machteld vrolijk. ‘Deze dans is snel. Heel snel, dus goed opletten.’

Albaric stond te springen. Letterlijk. ‘Kom maar op,’ zei hij vol bravoure. ‘Ik heb actie nodig, die slome stapjes hebben mijn benen lui gemaakt.’

Vallerie rolde met haar ogen.

‘Wat?’ zei Albaric gepikeerd. ‘Ik moet een uitstekend huwelijk sluiten. Ik erf ons land. Daar kan niet elk meisje bij in.’

Vallerie voelde de angel. Hij bleef. Zij moest gaan.

Bovendien was het overduidelijk dat het hem helemaal niet om een toekomstige vrouw ging - het ging erom met Machteld te dansen. Vallerie kreeg er de kriebels van.

Machteld trok zich wederom weinig aan van de onderonsjes van de tweeling. Ze draaide zich met haar rug naar hen toe, trok haar rok weer wat omhoog en zette haar rechtervoet op de tenen.

‘Let op,’ zei Machteld. ‘Dit is een van de basispassen.’ Ze sprong opzij en deed iets ingewikkelds met haar voeten. Vallerie

knipperde. Machteld deed het pasje nog een paar keer, maar het ging zo snel dat Vallerie er niets van kon maken.

Naast haar stond Albaric te hupsen, maar wat hij deed leek in de verste verten niet op wat Machteld met haar voeten uithaalde. 'Kun je het wat langzamer doen?' vroeg ze.

'Wacht,' zei Machteld. Ze trok haar rok verder op en ineens zag Vallerie waarom Machtelds schoenen zo roodachtig waren gepoetst: er zaten felle rode linten aan, die Machteld een aantal keer om haar enkel had geslagen. Vallerie had zoiets nog nooit gezien. Mooi!

Machteld dook voorover. 'Ik zal het verschil tussen links en rechts duidelijker laten zien, dan volg je deze pas beter.' Ze trok haar rechterkous omlaag over de linten en hield haar rokken hoog.

Albarics mond zakte open. Vallerie gaf hem een por. Hij herstelde zich snel.

'Je begint met rechts, een grote pas opzij. Het is eigenlijk meer een sprong dan een stap, om precies te zijn. Dan kruis je je linker-voet erachter, op de teen, en dan stap je weer gebogen met rechts. Het is alsof je een golfje danst dat tegen de waterkant klotst.'

Vallerie deed Machteld na, maar werd afgeleid door de beweging naast haar. Albaric imiteerde Machteld minutieus, Vallerie zag zijn geconcentreerde blik. Huichelaar! Hij had Vallerie gebruikt om extra uitleg te vragen, en het zelf niet gedaan om in een goed blaadje te komen. Nee, stel je voor dat de oudste zoon van de heer iets niet begreep. Dat zijn tien minuten jongere zusje zo traag was, was natuurlijk veel vanzelfsprekender.

Vallerie klemde haar kaken op elkaar en probeerde de pas zo goed mogelijk uit te voeren, met Machtelds heldere stem in haar oren.

Rechts en hop, links en hop. Het klonk makkelijk genoeg. Toch voelde ze zich net een os met knikbenen.

Machteld kwam naast haar staan. Vallerie werd er een tikje nerveus van, maar Machteld was geduldig en veroordeelde haar niet. 'Kijk, het is een beetje alsof je je van de grond afzet met je achterste voet, met de tenen, en dan weer neerkomt op je voorste. Strek je been snel helemaal, en daarna gaat het accent weer omlaag. Zie je dat?'

Machteld deed het heel langzaam voor en Vallerie volgde. Ineens voelde ze de cadans die in deze pas zat.

‘Ja!’ riep Machteld uit. ‘Zo moet het.’

Vallerie haalde opgelucht adem.

‘Ik heb het niet goed gezien,’ zei Albaric.

Een tweede vleugje van trots in Valleries buik, dit was voor Albaric het equivalent van toegeven dat hij het niet kon. Machteld liep naar Albaric toe om hem te helpen met de pas, en Vallerie herhaalde keer op keer wat zij al kon. Golfjes. Afzetten en neerkomen. Ja, er was een kans dat dit goed kwam!